

[Westh]

tieselskaberne ejes af fysiske personer, ca. 40 pct. af andre aktieselskaber, fonds m.m., 12 pct. af stat, kommune, ATP m.m. og resten af udlændinge, hvilket velsagtens bl.a. vil sige folk, der er flygtet til skattely, efter at de har haft mulighed for at opbygge en stor formue her i landet.

Aktieselskabssektoren præges i øvrigt af meget få, store aktieselskaber. Under 200 selskaber tegner sig således for halvdelen af kapitalen. 75 pct. af aktieselskaberne, ca. 25.000 stykker, tegner sig kun for ca. 5 pct. af aktiekapitalen.

Aktieselskabssektoren udgør en relativt lille del af nationalformuen, nemlig kun ca. 8 pct., men aktieselskabssektoren er alligevel af umådelig betydning i samfundets økonomiske og demokratiske udvikling. Det skyldes, som det forklares i rapporten, at aktieselskabsformen åbner mulighed for, at flere personer via en beskeden aktiebesiddelse kan indskyde ejerkapital og dermed blive medejere af den formue og tilvækst i formue, der måtte være i aktieselskabet.

Aktieselskabssektoren er lige så stor som den offentlige sektor, målt ved produktionsfaktorerne kapital og arbejdskraft. Der er beskæftiget ca. 600.000 mennesker i aktieselskabssektoren.

Der er tale om en betydelig magtkoncentration eller kapitalkoncentration hos nogle meget få, store selskaber og hos nogle meget få mennesker, der endda ofte sidder i flere virksomhedsbestyrelser og samtidig i hovedbankernes bestyrelser. De beslutninger, disse mennesker træffer, kan få meget stor betydning for mange, mange tusinde mennesker, uden at disse mange mennesker eller det offentlige har særlig megen indsigt i beslutningerne. Men ét er sikkert: er beslutningerne forkerte, risikerer samfundet at få præsentret meget store regninger med hensyn til arbejdsløshedsunderstøttelse m.m., og den enkelte arbejder bringes i en særdeles ubehagelig og uforskyldt situation. Erhvervsøkonomiske beslutninger medfører også ofte meget store samfundsinvesteringer, der ikke er forudset og måske endda ikke er ønskelige set i en større sammenhæng.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at dannelse af store kapitaler ikke nødvendigvis behøver at være af det onde eller at være farlig for lønmodtagerne. Problemet med de

store kapitaler er først og fremmest, ud fra hvilke motiver de styres. Styres kapitalerne ud fra et samfundshensyn og med offentlig indsigt, kan endog meget store kapitaler være et stort samfundsgode og en nødvendighed for at klare de udfordringer, den internationale konkurrence medfører. Jeg tænker f. eks. her på de store kapitalkrav, der stilles til forskning, forsøg, produktudvikling, markedsføring m.m. Også når det drejer sig om oprettelse af helt nye virksomheder, vil der ofte være brug for endog meget store kapitaler.

Der er for socialdemokratiet ingen tvivl om, at vort og LOs forslag til økonomisk demokrati er den helt rigtige måde at angribe de store samfundsøkonomiske problemer på, herunder det problem, at alt for få mennesker i dag er inddraget i de store erhvervsøkonomiske beslutninger, der dagligt træffes. Det er os imidlertid pinagtigt bevidst, at vi ikke i folketinget i dag, hvad enten vi vender os til venstre eller højre side, kan finde flertal for vort og fagbevægelsens forslag. Vi håber imidlertid stadig, det skal lykkes os at forklare i hvert fald nogle af partierne herinde, at vi på en eller anden måde konkret må i gang med at løse spørgsmålet om lønmodtagernes medejendomsret for at skabe mulighed for løsninger på en lang række andre samfundsspørgsmål og for at videreudvikle vort demokratiske system.

Vi finder, at rapporten om lønmodtagernes medejendomsret er en meget vigtig rapport, og vi vil gerne takke regeringen for, at den har ladet den udarbejde. Vi tror, rapporten kan medvirke til en fornuftig debat om lønmodtagernes medejendomsret og dermed bane vejen for, at der kan tages konkret fat på problemerne.

Maisted (FP):

Da vi fik denne forespørgsel, var det i første omgang min tanke, at det var det sædvanlige angreb på dansk erhvervsliv, der skulle foregå, men jeg er nu klar over, at man selvfølgelig ønskede at føre en ØD-debat. Hensigten med at diskutere kapitalkoncentrationen i erhvervslivet er selvfølgelig at gøre det klart, at SFs holdning er, at vi skal have socialiseret dansk erhvervsliv i øvrigt, og så skal man altså have en anledning til at diskutere de aktuelle politiske proble-